

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază,

Prețul inserțiunilor
un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Materia studiilor teologice

Săntem în preajma examenelor și a închiderii anului școlar. Acum se încheie bilanțul instrucției și educației din învățământul primar, secundar și academic. E vremea secerișului duhovnicesc. De aceea, un cuvânt asupra folosului practic, pastoral și misionar, al studiilor teologice, adresat din partea unui preot ucenicilor învățământului teologic, nu poate fi decât folositor.

Era un timp, când își avea și școala ereziile ei, pe vremea când era la modă adagiul că «ori înveți, ori nu înveți, popă tot te faci». Ceva din erezia acestei propoziții s'a mai păstrat până azi în părerea unor învățăcei, cărora la place să-și îngroape talantul primit, — cari nu arareori se miră că e necesar să se facă atâtea studii teologice când, mai ales în parohiile rurale, n'ai ce face cu știința agonisită în școală. Ba, adeseori se aude mărturisirea, că școala nu pregătește pe preoți pentru parohie, și studiile, în afară de cultura pe care o dau studentului, nu au destulă utilitate practică. Ca și când în parohie nu ar mai fi de nici un folos nici Dogmatica, nici Apologetica, nici Istoria, și așa mai departe. Este un cântec cunoscut acesta. Dar e un cântec fals.

Preotul care nu face uz în activitatea lui pastorală și misionară de întreg cuprinsul materiilor teologice, nu-și înțelege deplin chemarea. Un astfel de preot se epuizează repede, și tot așa de repede se plictisește și se plânge colegilor că nu mai știe ce să predice credincioșilor. Ori, vastul material al științelor teologice tocmai folosul acesta îl are: împropățează continuu cugetarea și însuflețirea apostolului. Științele teologice sânt ca o fântână miraculoasă, din care tot mereu

scoatem apa cea vie a învățăturilor sacre, fără ca vreodată să poată seca izvoarele ei. Nici nu bănuim cu câtă atenție ascultă credincioșii câte un subiect nou de predică, mai ales că pentru ei e nou aproape tot ce este în afară de cuprinsul moralei creștine. Vorbește aici experiența, nu teoria. Câte o conferință, sau câte o predică cu subiect apologetic, sau dogmatic, — căci morala singură nu mai prinde, — expusă sistematic, ca o lecție, este pentru ei o revelație. De exemplu, despre Sf. Treime, despre întreita slujire a Mântuitorului, fiecare subiect e parte pentru o predică sau pentru o conferință, — despre religie, despre Dumnezeu în natură, în știință, în Scripturi, sau în sufletul omenesc, despre religie, ca revelație și nu invenție, cum prea mult se crede azi, — și altele — subiecte tot așa de grele, pe cât de însemnate, sânt așteptate și ascultate cu nerăsuflare.

Azi fel și fel de teorii și idei eretice au intrat în masele poporului, grație mișcărilor subversive ce umplu azi lumea. Poporul stă buimăcit și așteaptă lumina. Dela cine ar putea o primi, dacă nu dela îndrumătorii lui firești. Dar, dacă lumina din noi este întunec, ce să mai zicem de întunecul afară de noi...

În multe sate și orașe au prins curentele subversive și sectele religioase tocmai din pricina că a lipsit știința teologică. Da, știința teologică, — deoarece acolo unde se predica cu toată puterea adevărilor întregi ale credinței ortodoxe, sectele, ca prin minune, se opresc și-și pierd terenul pe care-l exploatează cu atâtea iscusință — ignoranța oamenilor.

Între profesori și elevi

II

Dacă distanța și influența profesorului prejudiciază asupra elevului, în senzul că-l fac posac și-l lipsesc de o educație integrală, nu mai puțin lipsa de triere, prin filtru religios, a materialului de predat, va avea aceleași rezultate asupra vieții sufleteste a tânărului, dacă nu chiar mai rele. Dacă prima slăbiciune, care constituie așa zicând partea formală, de atitudine, a profesorului față de fiii săi sufletești, ne dă exagerări unilaterale și tipuri sociale lipsite de viață afectivă și de înțelegere largă a vieții, a doua, care ar însemna «didactica» învățământului, nu va întârzia să imprime în culele sufletului fraged și primitor al copilului stigmatul stăpîniciei și al lipsei de echilibru. Să ne explicăm.

În clasa I-a de liceu se poate auzi uneori dela elevi că «însăși Sf. Scriptură (Psalmii) spune că omul se trage din maimuță» — aceasta sigur fiindcă le-a spus-o dl profesor. Chiar dacă nu se vede în concepția generală, intuitivă, a copilului urmarea dezastruoasă a acestor monstruoziități ce i se propun — sufletul lui fiind populat aproape întreg cu credințe și basm — totuși nelimitata încredere ce-o acordă copilul spuselor părintelui spiritual — jurare in verba magistri — are drept urmare roaderea neîncetată la temelie moralului și a echilibrului sufletesc al tânărului, mai ales dacă ace-

Iată de ce e necesar să se spună nu numai dela catedră, ci și din gura satelor adevărul, că nimic din ce se studiază în școala teologică, nu e de prisos. Și tot așa de limpede se cuvine să spunem, că din tot ce se învață pe băncile Academiei, nimic nu trebuie să se peardă, ci totul să se transforme, după gradul de pricepere a poporului.

Pr. Il. V. Felea

ste spuse ajung să se conjuge, în sufletul lui, cu lipsa de disciplină morală a mediului. Dela o naivitate «sfătoasă», cum se prezintă primată argumentarea ce ți-o aduce, copilul ajunge îndată la trivializare credinței și adevărului creștin, mai ales că un întreg cortegiu de deprinderi rele și exemple demoralizatoare caută tocmai o astfel de justificare.

Ce să mai vorbim de acele «apodictice» afirmații pe care le face uneori câte un profesor de istorie că Hristos nici n'a existat în timp, afirmații care la fel vor sfredeli sufletul tânăr și credincios, după cum picătura continuă reușește să pătrundă și prin piatră? Par'ca e ceva în aceste fenomene din cinismul și sadismul «ideologic» pe care numai nu păgân sau un ateu rău intenționat le pot avea. Fiindcă astfel de cazuri situează pe «eroii» lor nu numai în lagărul «poseaților ideologici» ai marxismului ateist și demodat, dar îi prefacă în «satiri» spirituali cari atentează la însăși creșterea duhovnicească a omului dinăuntru, chip și imagină a Dumnezeirii. Sunt adevărate plăgi spirituale aceste muște colubace ale ateismului inconștient sau ale comunismului desmățat, care fac uneori ravagii prea mari prin unele școli. Însemnează să fii lipsit de cel mai elementar simț familial (familie spirituală-școală) a face astfel de afirmațiuni. Deaici, din aceste slăbănoage stihii va pleca, sigur, acel stil neopăgănesc de viață, atunci când oferim tot felul de compromisuri elevilor — drept hrană spirituală. Căci doar nu vei putea culege «struguri din ciulinii». Vrem, nu vrem, dar «din prisosința inimii vorbește gura» (Mat. 12, 34).

Răul e organic și purcede din lipsa de intuire a idealului creștin de transfigurare a naturii omenești și a lumii întregi, din prea puțină trăire a adevărului veșnic al reinvierii

* FOIȘOARA *

Filosofia existențială și influența acesteia asupra protestantismului contemporan

(7) de Dr. N. Balcă
[Sfârșit]

Din considerațiile acestea antropologice putem deduce, că Gogarten face din Eu o simplă funcțiune a unui Tu substanțial. Așa că la Gogarten Tu primește primul față de Eu. Eu e coborât la un simplu obiect, care, în fața subiectului suveran, devine non-Eu. Convorbirea dintre Eu și Tu se transformă într'un monolog al lui Tu. Căci atitudinea religioasă a subiectului mărginit nu numără în fața Obiectului transcendental nimic. Omul se trezește la credință printr'o întâmplare în care el nu este un subiect activ, ci un obiect. Cre-

dința nu este posibilă decât pe temeiul unei revelații prin care Dumnezeu se arată și se descopere omului. Căci tocmai acesta este senzul revelației divine că în ea Dumnezeu se revelează ca singurul subiect, ca suveranitatea absolută și ca negația oricărei pretenții omenești. Căci, consecvent principiului „sola fide” și al deosebirii calitative dintre Dumnezeu și om, Gogarten ajunge la aceleași concluzii ca și Barth: „Numai acolo unde omenescul dispare e posibil ca Dumnezeu să fie recunoscut ca singurul stăpân și creator”. Dumnezeu este singura realitate față de care toate celelalte realități sânt nimic. El e realitatea tuturor realităților relative”, și tocmai de aceea realitatea dumnezeiească este acestora din urmă o veșnică criză. Heidegger și cu Jaspers negau realitatea acestei entități transcendente și absolute afirmând ca singură posibilă existența în mărginire. Teologia dialectică afirmă și recunoaște ca singura realitate realitatea transcendentă, Dumnezeu, tocmai pentru a lămurii mai

bine aceea filosofie existențială înțelege prin „a fi în lume”. Deaceia teologia dialectică nu vrea să fie „o teologie a realității de dincoace de granița morții”, ci o teologie a realității absolute și ca atare teologie a revelației.¹

Cu această deosebire Gogarten tinde să zădărnicească orice încercare de a face din credință un crâmpieiu din viața interioară a omului. Teologia protestantă din ultimii o sută de ani transformase religia creștină într'un idealism cultural și într'un misticism panteist speculativ, pentru care regăsirea spiritului în lume era interpretată ca fiind revelația lui Dumnezeu însăși. Așa că revelația generală nu era altceva decât revelația spiritului omenesc, religia devenind o mărime psihologică istorică: o religie în granițele umanului ca o năzuință a omului de a ajunge prin puterile lui la Dumnezeu.

Teologia dialectică se ridică împo-

¹ Gogarten, *Theologische Tradition und theologische Arbeit*, p. 4.

triva acestei păreri făcând din Cuvântul revelat punctul central al oricărei teologisirii. Numai cât „Cuvântul” nu mai este pentru Gogarten „o aptitudine a sufletului omenesc”, ci el este fapta proprie a lui Dumnezeu. Revelația nu este altceva decât o descoperire a deosebirii absolute dintre Dumnezeu și om. Deosebirea calitativă dintre Dumnezeu și om este „Die Erfahrung der Nichterfahrbarkeit Gottes auf Menschenweise beim Glaubenserfahren am Wort von Christus”.² Și credința depinde de această revelație, ea depinde de Tu, de Cuvântul pe care eu îl aud, pe care mi-l spune un altul. Nu omul își spune sieși adevăruri veșnice, ci lui i se spun aceste adevăruri de către Dumnezeu. Dumnezeu nu poate fi nici cunoscut și nici înțeles, El nu poate fi decât ascultat, căci El nu se descopere decât în Cuvântul său. Revelația sa rămâne cuvânt și nu poate deveni nici trăire mistică, nici experiență harică sau morală

² W. Köpp, *Die gegenwärtige Geisteslage und die dialektische Theologie*, p. 55.

spirituale, din acea secetă duhovnicească ce face din noi simple moriști ce vântură pleavă și nu putem oferi personal nici o contribuție la zidirea și creșterea duhovnicească a generațiilor date în seamă. Deaceea se impune o revizuire a conștiințelor, căci altfel carul vor imita slăbiciunile lui, iar omul de știință (improvizat ca atare, nu realmente) va perora ca mașina lui «adevăruri» veșnic nestabile și contrazicătoare. Omul școlii trebuie să-și ungă fruntea cu mirul credinței care i se și transfigurează, și deaceea în se și cere ca ceea ce spune de pe catedră și de pretutindeni, să lumineze și să ferească într'adevăr viața elevului.

Sigur că problema noastră deschide capitolul mai vast al culturii moderne laicizate și contrare duhului religios. Iar acest proces e prea complex și nu ne privește aici în deosebi, pentru a-l sesiza. Cred însă că o didactică creștină e posibilă, în parte măcar, chiar și cu elementele acestei culturi anarhizante și atee dacă există simțământul și stimulul pe care un părinte trebuie să le aibă față de fiii săi, când e vorba să se transpună pe sine în traiectoria viitoare a vieții lor sufletești, intelectuale și morale. Când există această conștiință că tu te permanentizezi dealungul generațiilor prin această nobilă filieră a exemplului tău timid, dar în stare să întărești pe pozițiile lui sufletul tânăr, vom fi coborât și noi ceva din reflexul bucuriei și fericirii curate în sufletul lumii. Și abia atunci ne vom fi făcut datorii.

T. Bodogae

Nr. 5394

Aviz

Având în vedere dispozițiile art. 15 și 19 din regulamentul apărării pasive contra atacurilor aeriene, Onor. cler ortodox face parte din comisiunile instituite în comune și orașe. Se îndrumă prin aceasta parohii, și la orașe protopopii noștri, ca delegați ai bisericii să ia parte la lucrările comisiunilor de apărare pasivă, de câteori cere trebuința.

Sibiu, din ședința bisericească ținută la 18 Iunie 1936.

Consiliul arhiepiscopesc

și nici o profesiune a omului pios. Revelația lui Dumnezeu rămâne în cuvânt o vestire pură „Anrede”, „Anruf”.³

Aici e poate locul să amintim că și Gogarten întrebuințează noțiunea de „hotărâre”,⁴ care are o importanță așa de mare în filosofia existențială. Deosebirea constă numai în aceea că atât la Heidegger cât și la Jaspers hotărârea era un act omenesc, prin care omul își câștiga sau pierdea existența lui proprie, pe când la la Gogarten această hotărâre e un act dumnezeesc, un act al dăruirii harului lui Dumnezeu. În acest sens hotărârea este o activitate al cărui subiect nu poate fi decât Dumnezeu. Omul n'are posibilitatea să se hotărască, ci asupra lui se hotărăsc. „Rechtfertigung allein durch den Glauben” nu poate fi decât ultima concluzie a deosebirii calitative dintre Dumnezeu și om. Tot ceea ce am spus până acum despre om, are valoare numai din acest punct de vedere. Căci raportul existențial dintre Eu și Tu, om și Dumnezeu, nu este posibil decât din partea lui Dumnezeu. Teologia didactică Nemărginită că întâlnirea dintre Mărginit și Nemărginit s'ar putea face cu aju-

³ În acest sens Biblia nu poate fi identificată cu Cuvântul lui Dumnezeu, căci ea este ca fapt istoric supusă critice, și chiar ea Mântuitorul întrucât e un fapt e părtaș la problema-ticul istoriei.

⁴ Comp. Gogarten, Die religiöse Entscheidung; Ich glaube an den dreieinigen Gott, p. 60 și 144.

CUVANT

cătră Prea Sfințiii episcopi ai Clujului și Orășii la despărțirea de Academia teologică Andreiană (în 14 Iunie 1936)

Prea Sfinți Părinți,
Prea Cucernici Părinți și colegi,
Doamnelor și Domnilor,
Iubiți studenți,

Aniversarea celor 125 ani de existență vrednică și merituosă a școlii noastre ar fi fost potrivit să ne afle într-o stare sufletească de calmă, mângăiată și mândră contemplare a trecutului și de senină și plină de nădejdi ochire spre viitor. Dar s'a nimerit ca ultimul moment al acestor 125 ani, momentul de acum, să fie încărcat nu numai de toată gloria pentru Academia noastră, ci și de un potențial atât de mare de emoție, încât înzadar am vrea să-l străbatem fără turburare sufletească; degeaba am vrea să-i facem bărbătește vânt la vale, spre trecut; toată simțirea ni s'a mobilizat și a pus în tremur și gândul și graiul și privirea noastră.

E o clipă greu de trecut. Și suntem siguri că anevoie ne vom putea elibera de emoția ei.

Și cum n'ar fi așa, când două mădule de frunte ale trupului spiritual care este școala noastră, se rup din el, când două lumini din cele mai strălucitoare se depărtează, ca să lumineze pe alte meleaguri.

Prea Sfințite Părinte episcop al Clujului,

Ai împrăștiat timp de 14 ani lumină și căldură din sufletul Prea Sfinției Tale în sufletele celor ce-au ucenicit pentru slujba Domnului între zidurile acestui locaș.

Ai trănt cu entuziasm și cu inimă largă pânea cea bună a sufletului Prea Sfinției Tale și ai împărțit-o ucenicilor spre creștere și întărire sufletească.

Șase ani ca profesor iubit, alți opt și ca profesor și ca rector luminat, blând și părintesc.

Rândurile de preoți creștini sub conducerea înțeleaptă a Prea Sfinției Tale, au dus cu ei iocana scumpă a unui părinte bun, a unui pedagog iscusit, iocană care îi poate îndruma și mai departe în mijlocul împrejurărilor vieții.

Iar noi colegii am ascuns în sufletele noastre amintirile frumoase de căldă colegialitate, amintirile unor sfaturi luminate și îndemnuri pretinoase; vom ține minte toată atmosfera de frăție, de no-

blețe, de înălțime sufletească a raporturilor dintre noi în acest timp.

Prea Sfințite Părinte episcop al Orășii,

Patru ani de activitate tinerească și intensivă ai dăruit Academiei noastre, după ce alți patru te-ai împărțit din învățătura și din duhul ei.

Patru rânduri de preoți începători și-au îmbogățit mintea și sufletul cu învățăturile și sfaturile dăruite din belșug și cu măiestrie de Prea Sfinția Ta.

Ai fost în această Academie un dascăl admirabil și un coleg cu suflet cald, apropiat, înțelegător și ajutător.

Măestru în cuvânt, pilduitor în faptă, solid în gândire, nu Te vor putea uita cei pe cari i-ai îndrumat cu toată căldura unui suflet părintesc.

Rămânem nemângâiați că te duci din mijlocul nostru.

Prea Sfinți Părinți,

Academia teologică Andreiană vă mulțumește cât se poate de mult pentru munca ce i-ați închinat-o, pentru energia ce-ați cheltuit-o în slujba ei, pentru iubirea de care ați fost însuflețiți față de ea.

Ați lăsat în zidirea spirituală a ei ceva din sufletul Prea Sfințiilor Voastre pentru veci. Viața din fiecare clipă a acestei Academii poartă în sine ca într'un torent ceva din sufletul tuturor cari au trecut prin ea.

Și cu cât personalitatea cuiva e mai puternică și cu un rol mai important, cu atât viața ulterioară a Academiei se resimte mai mult de ideile, de directivele, de obiceiurile, de atmosfera ce acea personalitate a fost în stare să-i imprime.

Prea Sfințiile Voastre ați dat o pecete bine reliefată vieții acestei Academii. Ea se va recunoaște totdeauna.

Și par'că văd cum timpul care trece va îmbrăca amintirile cari rămân dela Prea Sfințiile Voastre, predate din generație în generație, în ramă de legendă. Dar nu numai că ați dat spiritualității acestei școli, ci ați și primit din ceea ce formează tradiția ei vie în care s'au vărsat toate contribuțiile spirituale ale dascălilor ei din trecut. Fînța Prea Sfințiilor Voastre s'a îmbibat de această spiritualitate, sufletul Vi s'a structurat după ea.

Și așa oricât vă depărtați acum de noi, conștiința Academiei teologice Andre-

iane vă va socoti totdeauna ai ei și sunt sigur că și Prea Sfințiile Voastre veți socoti această școală și ca a Prea Sfințiilor Voastre.

Deaceea cu cât Vă va fi mai glorioasă activitatea în noul teren de muncă, cu atât Academia noastră va fi mai mândră.

Și acum când se scurge ultima clipă în care mai aparțineți formal Academiei noastre, primiți asigurarea că plecarea Prea Sfințiilor Voastre e întovărășită de toate rugăciunile familiei spirituale din care plecați, ca Dumnezeu să vă încununeze străduințele cu o coroană bătută din auri masiv al faptelor neperitoare, din nestematele unui nume iubit și venerat și din aureola bunăvoinței și a binecuvântării divine.

D. S.

Inalt Prea Sfințitul Patriarh Miron în străinătate

În vremea când Bisericii ortodoxe a răsăritului i se dă o deosebită atențiune în țările occidentale, mai cu seamă în Anglia și în Germania, I. P. S. Patriarh al României Miron a plecat să viziteze mai multe centre din aceste țări europene.

Inaltul chiriarh a plecat din București în 18 Iunie 1936. La Paris se va întâlni cu misiunea compusă din P. S. episcop Andrei al Aradului, I. P. C. Sa arhimandritul Iuliu Scriban și Pr. Găldău (dela biserica Bălașa).

Trecând peste Calais și Douvres, I. P. S. Sa și însoțitorii Săi vor merge la Londra, Lincoln și Gloucester.

Misiunea aceasta a Bisericii ortodoxe, în frunte cu Prea fericitul Patriarh al României, întoarce vizita episcopilor englezi, cari au fost, anul trecut, în țara noastră. În cinstea reprezentanților Bisericii otodoxe vor fi mai multe recepții.

La înapoere, I. P. S. Patriarh va trece prin Olanda, Belgia, Germania, apoi prin Austria, Cehoslovacia, în țară, — având prilejul să se cunoască astfel la fața locului starea ortodoxiei în țările din occident, precum și tendințele de apropiere între biserici.

Nr. 4162—1936

Comunicare

Se aduce la cunoștință că erezii după Părintele Nicolae Aron din Galați, decedat la 24 Decembrie 1935, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preotesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reținere, ajutorul de de Lei 30.000.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 8 Febr. 1936.

Consiliul arhiepiscopesc

torul științei, al gândirii sau al etice. Acestea ne rătăcesc pe cărări care nu numai că nu duc în întâmpinarea lui Dumnezeu, — acest lucru nici nu e posibil — ci ne îndepărtează și mai mult făcând orice întâlnire cu El imposibilă. Omul nu se poate afirma în fața lui Dumnezeu nici prin intelect, nici prin activitate morală și nici prin „unio mistica”, toate acestea nu reprezintă decât „tufta după care s'a ascuns Adam după ce a păcătuit”. Prin întâlnirea existențială însă Dumnezeu îi pune omului înspăimântătoare întrebare: Adam unde ești?, aruncându-l în tragicul prezentului. Religia și etica fundamentată pe atotputernicia Eului rațional sânt considerate de Gogarten ca niște porțițe, pe cari omul încearcă să fugă din fața lui Dumnezeu.

În ceea ce privește etica, Gogarten e de părere, că ea trebuie să se bazeze pe credință. Desigur nu în sensul că noi să întrebăm mai întâi: ce trebuie să credem? și numai după aceea: ce trebuie să facem? Căci credința nu este o concepție nouă despre realitate, ci un raport nou cu realitatea, care cuprinde în sine și activitatea etică. Gogarten neagă posibilitatea construirii unui sistem de principii etice-raționale general valabile, cu ajutorul cărora omul și-ar putea norma activitatea lui cotidiană. Filosofia idealistă extrem de optimistă și de încrezătoare în atotputernicia rațiunii omenești, credea că spiritul omenesc e să producă din adâncurile lui acest

sistem de principii, după care să formeze realitatea. Teologia dialectică e de comun acord cu filosofia existențială în ceea ce privește neputința gândirii omenești de a cuprinde adevăruri eterne valabile. La Heidegger gândirea omului era condiționată de structura fundamentală a existenței în sensul că cunoașterea nu se fundamentează pe o intenție obiectivă, ci pe grije. Aceasta înseamnă, altcum exprimat, că existența noastră, mereu amenințată de mărșirea „este” numai în grije și că și gândirea e dependentă de această realitate. Tot asemenea nizește să dovedească și Gogarten că nu gândirea stăpânește realitatea, ci tocmai invers: gândirea e în dependență de realitate. Căci aceasta este în ultima analiză concluzia antropologiei gogarteniene. Acolo unde Eul se pune pe sine în centrul lumii, viața apare ca fiind nemărginită și cu posibilități infinite, din care insul poate să aleagă pe acelea cari îi convin mai bine. Mândria omului modern constă tocmai din credința nemărginitei lui libertăți grație căreia el se poate ridica până la identitatea cu Dumnezeu. Conștiința omului devine punctul unde această identitate se realizează complet. Credința despre care vorbește Gogarten, din contră, îl așează pe om în realitatea vieții, învățându-l pe acesta să vadă că legea nu se află „într-o așa zisă conștiință”, ci că ea îi este dată de Dumnezeu prin Cuvântul său. Adevărul mântuitor nu e immanent con-

științii sau rațiunii omenești, ci el e veșnic transcendent: el nu se descopere omului decât numai grație harului divin. Conștiința și harul divin formează o antinomie. „Das Gewissen sagt nicht ja zu der Vergebung, sondern allein der Glaube sagt ja und er tut es gegen das Gewissen”.⁵

Cu aceasta Gogarten îdevalorizează complet umanul și tot ceea ce se întâmplă în marginile acestuia. Dumnezeu este în cer, iar omul pe pământ total căzut în colbul păcatului din care el nu se poate salva decât prin harul și credința dăruite de Dumnezeu. Titanismului idealist al filosofiei idealiste Gogarten îi opune completa negare a umanului: Dumnezeu devine negația absolută a omenescului. Considerațiile religioase n'au sens decât dacă acestora nu le mai rămâne decât Dumnezeu, dacă omenescul dispăre, dacă activitatea omenească încetează și începe activitatea lui Dumnezeu. (Gogarten) Teologia protestantă liberală era purtată de credința că omul e în stare, ca prin ascultare, să-și însușească voința divină. Teologia dialectică neagă acest lucru prin „finitum non capax infiniti”. Nu numai omul natural, dar chiar nici creștinul nu e capabil să facă voința lui Dumnezeu. Așa că scopul eticii ar fi, după această teologie, desnădejdea și nesiguranța existenței omenești prin Dumnezeu.

⁵ Gogarten, Ethik des Gewissens oder Ethik der Gnade. Zwischen den Zeiten, II.

Anuarul XII, 1935—36, al Academiei teologice „Andreiane” ortodoxe române din Sibiu, publicat de Episcopul Nicolae Colan, rector. Tip. Arhid. Sibiu, 1936.

Academia teologică de astăzi și-a luat începutul dela un smerit curs clerical, înființat în anul 1811 de episcopul Vasile Moga, după ce încercarea dela 1783 a episcopului Ghedeon Nichitiți, de-a întemeia o școală de bogoslovi, nu reușise. Primii dascăli ai cursului clerical dela Sibiu au fost: apostolul neamului, Gheorghe Lazăr, întemeietorul de școale naționale, împreună cu Ioan Moga și Moise Fulea. Dar cursul acesta, care nu dura decât abea câteva luni, fu lărgit prin marele arhieru Andrei Șaguna, în 1846 la un an, în 1852 la doi ani, iar în 1861 la trei ani, școala preoțească luând numele de Seminar.

Din Seminarul șagunian, unde se învățau toate materiile teologice principale, precum și unele discipline pedagogice, au ieșit slujitori destoinici să facă față împrejurărilor grele ale vremii și să pregătească Ardealul ortodox și național pentru zilele mari ce aveau să urmeze.

Înfăptuită unitatea națională, potrivit cerințelor nouă s'a reorganizat și învățământul nostru teologic, cu patru ani de studiu și cu profesori pregătiți temeinic la școalele superioare din țară și străinătate, unde sânt trimiși ca bursieri, pentru desăvârșirea studiilor.

Noua organizare, din 1924, dată Academiei teologice „Andreiane”, este, cum se șue, rezultatul griji și activității I. P. Sfințitului Mitropolit Nicolae.

Timp de o sută douăzeci și cinci de ani, din 1811 până în 1936, școala pregătitoare de preoți, astăzi Academia teologică, a dat stintei noastre Bisericii aproape patru mii de preoți.

Implinindu-se 125 de ani dela întemeierea așezământului de creștinăscă și românească învățătură, vrednicul său rector, acum episcop, P. S. Sa Nicolae Colan al Clujului își împlinește o frumoasă îndatorire când în fruntea Anuarului XII al Academiei teologice Andreiane cinstește după cuviință râvna înaintașilor de mult dispăruți, slăvindule amintirea în luminoase și avântate cuvinte.

Anuarul se prezintă cu un conținut tot așa de îngrijit și bogat, ca și în anii precedenți. Păr. profesor I. Beleuță scrie despre: Cele 39 articole de credință ale Bisericii anglicane, însoțite de comentariu ortodox; Păr. prof. Dr. N. Neaga, despre Antisemitism biblic, cu grăitoare probe din cartea sfântă; Păr.

prof. Dr. I. Hradil despre Indemnuri duhovnicești. — Date școlare și cronica anului, cu activitatea societății „A. Șaguna” a studenților Academiei, și cu mai multe ilustrații, încheie Anuarul vechiului și merituosului așezământ de teologie ortodoxă.

Dela frații de peste mări

Un an de activitate misionară în America

Se împlinește încurând un an de activitate a Episcopatului român ortodox din America, — când biserica noastră va înscrie în paginile ei un nou capitol, — capitol sbuciumat, care pentru cei mai mulți din țară a trecut neobservat.

Episcopia misionară din America a fost încredințată Prea Sfințitului Policarp, fostul stareț al Sf. Mănăstirii Hodoș-Bodrog, în Ianuar 1935, de Sf. Sinod. Sosit în America, împreună cu un arhimandrit și un diacon, a fost instalat în scaunul vlădicesc în 4 Iulie 1935, în orașul Detroit, unde se află cei mai mulți români, — vre-o 45.000. P. S. Sa a început misiunea de propovăduire a Cuvântului Sf. Evanghelii îndată după înscăunare.

Convins fiind că cei 300.000 de români imigrați în America nu puteau potoli arșița sufletului lor decât la izvoarele înviorătoare ale Sf. Evanghelii, P. S. Sa Episcopul Policarp a întreprins, începând cu 15 Iulie 1935, o largă activitate misionară.

Numeroasele colonii românești au fost vizitate rând pe rând. O mare operă de redresare spirituală și de trezire a conștiinței ortodoxe și naționale a românilor de peste ocean se impunea cu necesitate.

P. S. Sa episcopul s'a achitat cu vrednicie de misiunea grea. Pentru a se edifica asupra situației reale a Bisericii ortodoxe din U. S. A., P. S. Sa a străbătut mii de kilometri, a vizitat toate bisericile românești ortodoxe din centrul și partea răsăriteană a Americii, precum și pe cele din Canada. Pretutindenea a fost primit cu bucurie de credincioșii români, cari în viața lor n'au găsit altă alinare decât la sânul Bisericii. Acești fii pribegi ai neamului nostru își aveau acum îndrumătorul lor spiritual suprem. Bisericile ortodoxe române, răslețite pe întreg cuprinsul pământului american, își aveau de acum înainte ierarhul după o veche dorință a lor. Vizitele canonice ale P. S. Sa le formează prima etapă a lucrării de organizare a Bisericii ortodoxe române din America.

Reintors din vizitele canonice către sfârșitul lunii Octomvrie 1935, Prea Sf. episcop a rămas mai mult timp în Detroit, pentru a pune la punct unele chestiuni de organizare și pentru a edita calendarul „Solia”, o podoabă atât din punct de vedere tehnic, cât și al cuprinsului. În timpul iernii a stat la Cleveland, noua sa reședință.

Alte greutăți se puneau acum în calea activității sale. Din cauza strâmtorării finanțare, a fost nevoit să-și plăseze arhimandritul într-o parohie și să-și trimită diaconul înapoi în țară.

Din cele de mai sus se poate vedea că situația Episcopatului nostru misionar din America este destul de grea. Totuși P. S. Sa episcopul Policarp lucrează cu multă speranță în curând va începe o nouă serie de vizite canonice, la coloniile care n'au fost cercetate anul trecut. Iar în luna Septemvrie 1936 se va ține un congres bisericesc în Youngstown, Ohio.

Roadele activității unei păstoriri de un an de zile sânt destul de grăitoare. Îndrumările pe care P. S. Sa le dă credincioșilor prin foaia „Solia”, sânt bine primite. Bisericile sânt cercetate de un număr mare de credincioși. Tineretul, în mare majoritate, a fost adus în alvia Bisericii. În Postul Paștilor s'au mărturisit și cuminecat mulți credincioși, mai mulți ca niciodată. S'au înființat școale parohiale, biblioteci, coruri bisericești, societăți culturale și religioase. Datorită apostolatului P. S. Sa episcopului, viața românească și ortodoxă din America este în plină propășire.

Făcând acest bilanț sumar al activității de un an de zile a Episcopiei misionare din America, facem constatarea că acolo se lucrează cu rezultate tot mai bune pe tărâmul bisericesc și național.

Vasile Hătegan

Înălțătorea solemnitate dela Școala militară de infanterie

Mercuri, în 24 Iunie, a avut loc, la Școala militară de infanterie din localitate, într-un cadru deosebit de festiv solemnitatea sfințirii unei troițe în curtea școlii și închiderea anului școlar.

Au participat PP. SS. LL. episcopii Clujului și Orăzii, P. S. Sa arhierul Vasile Stau, dnii generali Vasilescu-Cristea și Gheorghiu, dl prefect al județului Nicolae Regman, dl primar al orașului Piso, corpul ofițeresc și mai mulți invitați.

Slujba de sfințire a troiței a fost săvârșită de P. Sf. arhieru Vasile, înconjurat de P. C. protopop militar I. Dăncilă și preot M. Neagu.

La sfârșitul slujbei P. C. protopop I. Dăncilă a rostit o energică și frumoasă cuvântare despre însemnătatea crucii în viața ostașului român.

După ce s'a făcut premiera elevilor distinși și predarea steagului dela promoția care termină școala la cea următoare, dl comandant al școlii, colonel Sibiceanu a rostit o cuvântare de îndemn și de sfat către elevii cari termină școala, peste câteva zile ofițeri de infanterie. La sfârșit a vorbit dl general Vasilescu-Cristea, întemeietorul școlii la 1920 și fostul comandant al ei vreme de 8 ani. Dsa a laudat munca și rezultatele apreciable pe cari le-a constatat în școală, în pregătirea viitorilor ofițeri.

Solemnitatea a fost un splendid și reconfortant spectacol de energie, disciplină și ordine.

Pagina pastorală

Bucurați-vă totdeauna în Domnul! Iarăși zic: Bucurați-vă!

Filipeni 4, 4

Posesorii puterii lumești au pus în lanțuri pe apostolul Pavel nădăjduind că prin acest mijloc vor pune capăt vestirii Cuvântului Evangheliei. În această captivitate, suferința se transformă în propovăduire convingătoare. Ținut locului de împrejurări, sf. Pavel înregistrează vesti din cetățile prin cari a trecut ca cel mai neînfricat sămănător de cuvinte sfinte.

Filipenii, atașați fiind mai mult de sufletul apostolului Pavel, și-au concretizat iubirea lor într-un dar pe care au socotit să-l trimită aceluia ce i-a născut la o nouă viață, și care acum se afla în lanțuri.

Dragostea îmbrăcată în această haină ajunge la temnița din Roma și revarsă mângăiere în sufletul apostolului sechestrat, dându-i posibilitatea să-și scalde sufletul în lacrimile unei bucurii duhovnicești. Din această stare precede scrisoarea către Filipeni, stropită cu lacrimile iubirii și cuioșiei ce leagă sufletele fraților întru Isus Hristos.

Sfaturile cari se desprind și de astă dată din condeiul sf. Pavel, sânt firești și pline de putere care convinge și duce pe om spre progres pe calea cea grea a vieții. Din ceata acelor sfaturi face parte și îndemnul cuprins în cap. IV: 4 „Bucurați-vă totdeauna în Domnul! Iarăși zic: Bucurați-vă”.

Fapt cert este că Filipenii au cunoscut toate bucuriile lumii, iar de amărăciunea fructelor lor s'au săturat. Drept aceea dumnezeescul Pavel îi îndeamnă să guste o nouă bucurie: Bucuria în Domnul, adevărata bucurie.

Sfatul izvorât dintr-o intuiție intensă a vieții religioase se îndreaptă spre noi prin aceeași voce a marelui apostol.

Bucuriile noastre? Bucuria unei situații, bucuria arginului, bucuria stomacului încărcat, bucuriile unui trup pofticios etc. Multe sunt bucuriile în brațele cărora ne purtăm zilele unei vieți căreia nu vrem să-i dăm nimic din veșnicie. În toate părțile se vede același narcotic al bucuriilor vremelnice menut să înăbușe ceresul din noi.

Trăim ca niște salahori ai bucuriilor efemere măcinând la energii pe seama pământului, neputând struni animalitatea din noi. Ne gudurăm în fiecare zi pe lângă binefacerile pământului și din plăceri ne-am plâsmuit un zeu căruia ne-am dăruit.

Incercuiți cu astfel de bucurii, ne-am zăvorât sufletul pe seama păcatului și ne-am înveninat viața.

Bucuriile străine de Hristos ni-au zăpăcit sufletul și ne-au făcut robi ai celor neisfulțite.

Bucuriile veacului epuizează forțe, năruie vieți, anihilează orice gând bun, depărtează de omenie și de o aprofundare în problema rostului nostru.

Ceeace mai unește pe teologii dialecticieni cu filosofi existențiali, este aversiunea pe cari aceștia o au pentru filosofie și filosofia istoriei. Ca și filosofi existențiali Gogarten susține că existența omească nu e o problemă a filosofiei. „Numai credința ne poate învăța să vedem realitatea și nu gândirea filosofică.”⁶ Realitatea omului e constituită din credință. Și filosofia trebuie să recunoască această realitate.

Din acest punct de vedere subiectul filosofiei nu poate fi Eul gânditor, căci acest Eu n'are nici o realitate. Omul n'are altă realitate decât în raport cu un altul. Și de aceea filosofia nu poate să construiască sisteme „und ewige Wahrheiten als allgemein-gültige Denkgesetzlichkeiten zu suchen”. Căci „nici o necesitate de gândire nu poate fi o dovadă pentru adevăr.”⁷ Adevărurile filosofiei nu pot fi decât cel mult „logische Richtigkeiten”.⁸ „Eul rațiunii pure e ceva abstract, formal și nereal.”⁹ Și din această cauză filosofia n'are dreptul să cerceteze fundamentele existenței omești.¹⁰ Căci prin aceasta ea siluește realitatea, iar Eul se iluzionează în „unerhört raffiniert Selbsttäuschung, weil es nur die

eigene unendliche Ichhaftigkeit sich erhel-len will”.¹

Grija nespuse de mare cu care teologia tinde să asigure lui Dumnezeu suveranitatea absolută face imposibilă orice filosofie a istoriei, care ar interpreta istoria ca pe o mișcare neîntreruptă dela spiritul mărginit spre spiritul absolut. În filosofia idealistă a istoriei se revelează credința în unitatea indisolubilă a spiritului rațional, în coerența universală a vieții istorice în care conștiința absolută se regăsește iarăși devenind personalitate. În concepția istorică idealistă e sintetizată credința în posibilitatea pe care conștiința mărginită o are de a deveni conștiință nemărginită. Istoria este procesul „des An-und-für-sich-werden der an sich seienden ewigen Idee” și ca atare ea este devenirea lui Dumnezeu spre sine însuși, un proces prin care omul devine Dumnezeu, iar Dumnezeu om. Procesul istoriei reprezintă „mersul rațional necesar al spiritului lumii”,² sau cu alte cuvinte revelația ideii, a lui Dumnezeu în lume.³ Idealismul identifică evoluția istorică cu evoluția lui Dumnezeu spre sine, care nu „este” la începutul istoriei, ci — grație acestei deveniri — la sfârșitul acesteia. Istoria vieții spirituale este istoria

devenirii spre sine a lui Dumnezeu. „Totul ceeace se întâmplă în cer și pe pământ, se întâmplă veșnic, este viața lui Dumnezeu, și tot ceeace se face în timp, tinde la aceea ca spiritul să se recunoască, să se obiectiveze pe sine însuși, să se regăsească pe sine, să devină numai pentru sine, să se împreune cu sine însuși.”⁴

Teologia dialectică, sprijinindu-se pe Luther și Kierkegaard, combate nespuse de vehement titanismul istorismului idealist. În special Gogarten refuză să facă orce apropiere între teologia creștină și filosofia istoriei. Pentru acesta cercetarea istorică se reduce la simpla constatare a existenței și a nimicniciei istoricului față de absolut. Omul e închis în mărginire, în lume, din care nu poate evada. Interpretarea istorică idealistă este „expresia unui adânc ateism, care stăpânește gândirea și activitatea noastră și pe care idealistii caută să-l mascheze prin interpretări subtile”. De aceea istorismul idealist îi apare lui Gogarten ca o încercare nesăbuită a omului, de a face din Eul său stăpânul istoriei. Eul rațional se așează pe sine în centrul lumii, iar gândurilor și faptelor sale el le dă o importanță cosmică cu scopul de a coborâ totuși ceeace se află în lume la un simplu mijloc al evoluției lui. De aici eroarea profundă că tot ceeace se întâmplă „ar fi istoria Eului, care revine la sine, care se eliberează... Ar fi evoluția Eului

pur și veșnic din nemărginirea aparițiilor sale” (Gogarten). Pentru idealism istoria e procesul temporal „al rațiunii care stăpânește lumea”,⁵ și al cărui scop final nu este altul decât „das Fürsichsein des objektiven Geistes, sein zu-sich-selbst-Gelangen, sein Sichbegreifen”.⁶ E procesul care indică mișcarea pe care o parcurse Eul rațional dela conștiința de sine relativă la conștiința absolută, dela heteronomie la autonomie nemărginită, căci procesul istoric „este progresul în conștiința libertății.”⁷ Gogarten — ca de altfel și ceilalți teologi dialecticieni — se ridică cu toată vehemența împotriva acestei interpretări istorice, în care Eul omenesc e atât de încrezut în puterile sale încât visează închipuiri fantastice, în loc de a înțelege, că rostul și sensul vieții lui constă în a recunoaște realitatea în care l-a așezat Creatorul său. Așa că ținta supremă e vieții omești nu poate fi independența și suveranitatea absolută a omului, ci heteronomia sau dependența absolută a voinței omești de voința lui Dumnezeu. Față de Eul absolut Eul omenesc este un non-Eu. De aceea privită din punctul de vedere al principiului „sola fide” și al deosebirii calitative dintre Dumnezeu și om, istoria apare ca fiind

⁶ Gogarten, Glaube und Wirklichkeit, p. 5

⁷ Ibid., p. 13.

⁸ Ibid., p. 74.

⁹ Ibid., p. 33.

¹⁰ Ibid., p. 140.

¹ Ibid., p. 194.

² Hegel, Philosophie der Geschichte, W. IX. p. 12.

³ Comp. A. Liebert, Die geistige Krisis der Gegenwart, Berlin 1923, p. 58.

⁴ Hegel, op. cit.

⁵ Hegel, Philosophie der Weltgeschichte, (Lasson) I. 4.

⁶ Nic. Hartmann, Die Philosophie des deutschen Idealismus, Bd. 8. II. Teil: Hegel, Berlin 1929, p. 351.

⁷ Hegel, op. cit. p. 40.

Momente duioase

Intellectualii sibieni s'au întrunit Joi seara, în 25 cor., la o agapă de despărțire de PP. SS. LL. episcopii Clujului și Orăzii. Într-o atmosferă de duioșie s'au rostit mai multe cuvântări dându-se expresie sentimentelor ce încearcă sufletul preșinilor în momentele de despărțire.

A vorbit din partea «Astrei» dl Dr. Gh. Preda, din partea Academiei teologice Părintele Dr. D. Stăniloae, din partea bisericii unite P. C. protopop Aron, din partea armatei dl general Gheorghiu, din partea profesorilor dl director I. Sandu, din partea FOR-ului dl Dr. N. Comșa și din partea primăriei orașului Sibiu dl Dr. Gh. Bărbant.

Tuturor li s-a răspuns emoționant, cald, prețios, P. S. Sa episcopul Clujului Nicolae Colan și sărbătorește și românește P. S. Sa episcopul Orăzii Dr. Nicolae Popoviciu.

Apostolul Pavel prin răvașul trimis Filipenilor ni se adresează și nouă chemându-ne la o bucurie mai superioară; Bucuria în Domnul.

Să lăsăm bucuriile înșelătoare și să ne altoim viața cu bucuria în Domnul. Această bucurie se împărtășește sufletelor cari se hrănesc din adevăratele Evanghelii lui Hristos, Bucuria în Domnul se recoltează dintr-o viață trăită în apropiere de Domnul nostru Isus Hristos.

Prin această bucurie se potentează munca, înmulțindu-se dragostea de viață și de oameni. Bucuria în Domnul este tonic contra tuturor aberațiilor de cari se fac părtași aceia cari nu-și află în viață rost multumitor.

Purtătorii adevăratei bucurii se cunosc după faptele lor. Subjugății Evangheliei caută să o adevărească prin fapte. Aceste fapte creștinești amplifică și hrănesc bucuria în Domnul.

Să ne evacuăm sufletul de bucuriile cari poartă caracterul contingentului, înfrunzând dumnezeiasca bucurie.

Pentru ușurarea începutului ni se înmăie din împărăția Cerului harul lui Dumnezeu, drept ajutor celor ce ne socotim neîndemânatici și străini de bucuria în Domnul.

Preot Gheorghe Șerbu

INFORMAȚIUNI

Intrunire colegială după 40 de ani.

Luni, în 29 Iunie 1936, se întrunesc în Sibiu, la Academia de teologie, absolvenții aflați în viață ai Seminarului teologic Andreian seria din 1895/96. Sf. liturghie solemnă va fi servită de toți colegii capabili, în frunte cu Prea Sf. Arhiepiscop-vicar Vasile, care de asemenea face parte din seria celor ce, înainte cu patru decenii, au absolvit școala aceasta. Dintre cei 26 absolvenți, — cum ne comunică Cucernicul părinte Pr. I. Dăian din Sângatin, — mai trăesc astăzi 14.

Aviz. Se aduce la cunoștință preoților noștri, că Onor. Consiliu de miniștri prin Jurnalul Nr. 1071/1936 a admis întregirea salariilor preoților, cu începerea dela 1 April 1936, oprindu-se sporul pe prima lună la fondul de pensii. Statele de plată după aceste norme sânt în lucrare, după care vor fi înaintate spre verificare și ordonare la Cluj. Din cauza aceasta plățile vor mai întârzia vre-o 8—10 zile.

Apel. Anul acesta împlinindu-se un sfert de veac dela moartea pedagogului Dr. P. Șpan, unul din numerele viitoare ale Revistei Asociației învățătorilor din orașul și jud. Sibiu, «Luceafărul», va fi închinat memoriei acestui dascăl, care timp de 19 ani a răspândit neîntrerupt cultura și a pregătit neamului românesc generații de luminători devotați. Pentru cunoașterea cât mai intimă a omului și a dascălului Șpan, rugăm stăruitor pe toți foștii lui elevi, prieteni sau pe aceia cari au trăit aproape de el, să prindă, în cuvinte puține, scene și atitudini, care îl caracterizează sub orice lature sufletească și să le trimită cât mai în grabă pe adresa: Dr. L. Bologa, profesor, Școala normală „Andrei Șaguna”, Sibiu. Ele vor fi publicate sub titlul comun de: «P. Șpan omul și dascălul în lumina amintirilor elevilor, prietenilor și cunoscuților săi. — Rugăm redacțiile revistelor învățătoresci să reproducă acest apel, iar învățătorii, profesorii și preoții să-l răspândească în cercuri cât mai largi. — Profesor Dr. L. Bologa, Sibiu, Școala normală „Andrei Șaguna”.

Student teolog făcându-și datoria.

Dl Grigorie T. Marcu, student în teologie, bursier al Mitropoliei Ardealului și colaborator al ziarului nostru, a ținut de curând la cercul universitar din Brașov (în Silezia Germaniei) o conferință despre latinitatea românilor. Expunerile teologului ardelean, producând asupra auditorului o excelentă impresie, în ziua următoare conferințarului a fost invitat din partea direcției dela postul de Radio-emisiune să rostească pe undele hertziene o conferință despre „Silezia văzută de un român”. Tînărul student și-a rostit conferința spre satisfacția deplină a direcției.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă 28, și Luni 29 Iunie 1936, va predica părintele G. Secaș.

Licitație publică

pentru **văruiatul** localului Școlii normale „Andrei Șaguna”, 10.000—11.000 metri □, se va ținea în biroul direcțiunii în ziua de 1 Iulie 1936. (20) 1—1

Concurs de cântăreț bisericesc

În parohia filială Păpauț, atașată la parohia materă Zagon, protopopiatul Oltuz, jud. Treiscaune, se publică concurs cu termen de 30 zile, în Telegraful Român, de cântăreț bisericesc.

Retribuțiile împreunate cu postul de cântăreț sânt:

1. Locuință în natură cu 2 camere și 2 camere cu dependințe: grajd, șopron și coteț de porci, în stare bună.
2. Grădina productivă în jurul casei, în întindere de 800 st. □.
3. Cimitirul din curtea bisericii, cu pomii roditori în întindere de 200 st. □.
4. Treimii (3000 lei) în numerar din cassa bisericii, care se va achita în rate lunare.
5. Treizeci (30 lei) numerar dela fiecare cap de familie (circa 103) și jumătate dela văduve.
6. O jumătate ferdela de bucate de 25 l. ferdela dela fiecare cap de familie și jumătate dela văduve.
7. A treia parte din venitele stolare obișnuite.

Cereri de concurs, instruite cu documentele necesare și diploma de capacitate dela Școala de cântăreți Sibiu, se vor

înainta oficiului parohial Zagon jug. Treiscaune, iar candidatul cu știrea parohului din Zagon se va prezenta în parohie, pentru a face cunoștință cu poporul. Preferiți vor fi cei cu dexteritate muzicală.

Din ședința consiliului parohial ținută la 3 Mai 1936 în parohia filială Păpauț.

Pr. Ioan Ciora, președinte. Ioan Comșa, notar Dumitru Dia, episcop cassier.

Văzut:

(18) 2—3

Ioan Rafiroiu, protopop.

Nr. 144/1936.

(19) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III. Hetur, din protopopiatul Târnava Mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Retribuțiile împreunate cu acest post sânt următoarele:

1. Salar dela stat.
2. Sesie parohială 12 jugăre 1209 st. pătrați, arător, fânaș și grădină.
3. 4 stânjini lemne de foc, anual.
4. Stola stabilită de Consiliul parohial din Hetur la 24 Mai 1936.
5. Chirie pentru casă parohială în sumă de 2000 lei anual, până la edificarea casei parohiale.

Cereri de concurs, cu toate documentele necesare și cu binecuvântare arhierescă de a candida, se vor înainta în termen oficiului protopopesc ortodox român Târnava Mare, iar concurenții se vor prezenta în parohie, cu prealabila încuviințare a subsemnatului, pentru a face cunoștință cu poporul.

Cunoștință protopop ortodox român Târnava Mare în înțelegere cu consiliul parohial.

Dumbrăveni la 24 Mai 1936.

Ioan Dragolea, protopop.

Dela Librăria Arhidecezană din Sibiu se poate procura:

Tămăie de prima calitate

1 Kg. Lei 80—
$\frac{1}{2}$ " " 42—
$\frac{1}{4}$ " " 24—
$\frac{1}{8}$ " " 12—

Smirnă de prima calitate

1 Kg. Lei 150—
$\frac{1}{2}$ " " 80—
$\frac{1}{4}$ " " 42—
$\frac{1}{8}$ " " 22—

lipsită de orice valoare, iar interpretarea istorică a idealismului ca o încercare ne-bună a omului, de a evada din nimicul care-i constituie ființa.⁸ Iar devalorizarea istoriei duce la completa devalorizarea a omului. Omul, nici chiar creștinul, n'are nici un fundament etic sub picioare. „Er schwebt über siebentausend Faden Tiefe”. El n'are nici o posesiune religioasă pe care să se bazeze în clipe de desnădejde. El nu posedă nimic, căci a posedat înseamnă a stăpâni, posesiune înseamnă suveranitate și omul e total căzut în sclăvia păcatului. Optimismului nemărginit al filosofiei idealiste, teologia dialectică îi opune un pesimism desnădăduitor, după care dumnezeescul nu este dat nici în istorie și nici în psihologie. Un dat dumnezeesc, pe care omul l-ar putea avea, nici nu există. Lumina cea veșnică nu pătrunde nici în istorie și nici în psihologie, ci expresia adevărului este dualismul absolut: deoparte Dumnezeu, iar de cealaltă Nimicul.

Către sfârșitul acestui studiu, — care n'are pretenția să fie desăvârșit⁹ — trebuie să spunem, că atât filosofia existențială, cât și teologia dialectică sânt copii născuți din durerile crizei în care se găsește veacul nostru. De aceea, cine nu simte în sufletul lui desnădejdea și tragicul crizei în care trăiește omul acestui veac, să nu citească cărțile acestor filosofi și teologi, căci nu le va înțelege. În special teologia dialectică e o apariție a crizei religioase prin care trece apusul Europei și ca atare ea este o criză a protestantismului liberal ajuns la faliment. Această mișcare ne tradează împasul mare în care o anumită filosofie a aruncat pe omul veacului acesta de apocalipsă și o sete arzătoare a acestui om

după o reînnoire și renaștere religioasă și după o întoarcere la obârșia curată a învățăturii creștine. În teologia dialectică s'au adunat toate puterile care s'au răsvrătit împotriva idealismului luciferic, a individualismului și a liberalismului necredincios, împotriva humanismului prometeic, care identifica omenismul lui Dumnezeu, cât și împotriva culturalismului eretic, care făcuse din religie o apariție culturală.¹⁰ Atât în filosofia existențială, cât și în scrierile lui Barth, Bultmann și Gogarten se resimte scepticismul și pesimismul cel mai cras în fața pretențiilor creatoare ale spiritului omenesc, care au acoperit revelația lui Dumnezeu. Asemenea unui medic chemat la capătul unui bolnav în agonie, și teologia dialectică arată cauzele adânci ale boalei de care suferă omul apusean și prescrie nespun de serios și radical măsurile de îndreptare ale acestuia. Și ea vede obârșia acestor cauze în concepția antropologică idealistă, iar salvarea într-o nouă antropologie care pune în locul omului autonom și creator un om creat și total căzut în păcat și căruia îi este luată orice posibilitate de creație, orice posibilitate de a depăși granițele umanului.

Noi recunoaștem, că motivele care au determinat revolta teologiei dialectice și a filosofiei existențiale, sânt justificate. Căci idealismul humanist a fost acela care a ademenit pe omul veacului acesta pe culmile trufiei, unde acesta — asemenea lui

Lucifer — s'a crezut identic cu Dumnezeu. Și credința aceasta a putut să dăinuiească în timpuri de liniște și huzureală în care omul, deslegat de grijile existenței, a putut să viseze despre sine cel mai fantastic și mai donquichotesch dintre vise. Dar în clipele de sbucium și de desnădejde care au urmat cataclismului mondial, iluziile idealismului nu i-au mai putut fi de nici un folos. Așa a început apunerea idealismului și desnădejdea crizei. Și meritul teologiei dialectice este tocmai că a scuturat pe omul contemporan, pentru că să-l trezească din somnul mării sale și să-l arate în toată goliciunea tragicul situației în care se află.

Lupta mare pe care filosofia existențială și teologia dialectică o duc împotriva idealismului, pentru desiluzionarea omului contemporan de toate fantasmagoriile, a fost necesară, pentru a arăta acestui om adevărata lui realitate care se descopere numai în credință. În focul luptei, însă, această teologie a crezut că nu există altă poziție mai nimerită, de unde să distrugă titanismul filosofiei idealiste, decât acel „sola fide” al reformatoarelor. De aici concluzia că credința este negația rațiunii — paradox —, de aici radicalizarea negației și ruptura transcendentă dintre Dumnezeu și om, care falsifică complet doctrina creștină. Căci afirmarea dualismului radical dintre Dumnezeu și om, cu totala negare a acestuia din urmă, duce la negarea revelației. Cristologia creștină nu mai are nici un sens în clipa în care revelația lui Dumnezeu în Isus Hristos e înțeleasă ca negația absolută a omului, ba chiar ca o completă nimicire a omenescului. „Mesia e sfârșitul omului” zice Barth, „Dumnezeu n'are loc în lume atâta timp cât omul nu se nimicește” zice Gogarten. Așadar teologia dialectică nu admite existența istorică a unui Mijlocitor între Dumnezeu și om, o punte

care să lege peste abis cele două tărâmurii: veșnicia cu marginea. Istoria n'are nimic comun cu metaistoria, iar veșnicia nimic comun cu timpul. Și atunci concluzia este că nu numai dela om nu duce nici un drum la Dumnezeu, ci nici dela Dumnezeu la om, căci un om total căzut în păcat n'ar putea să înțeleagă niciodată descoperirea lui Dumnezeu. Teologia dialectică confundă „die Allwirksamkeit Gottes” cu „Aleinwirksamkeit Gottes”.

Filosofia idealistă construieste o noțiune falsă despre om și Dumnezeu, teologia dialectică înlocuiește această construcție cu o altă noțiune tot atât de falsă. Idealismul făcea greșala de a atribui spiritului omenesc posibilități creatoare absolute, teologia dialectică face greșala de a devaloriza până la absolut spiritul omenesc și de a contesta acestuia orice posibilitate creatoare. De aceea măsurile de îndreptare preconizate de filosofia existențială și de teologia dialectică nu numai că nu-l scot pe om din împasul în care se găsește, ci ele intensifică până la tragic criza și desnădejdea acestuia. Căci dela această teologie nu duce nici un drum spre un liman liniștit și însoțit în care omul să-și poată găsi fericirea și norocul vieții și al existenței lui. Ea distruge orice năzuință și orice nădejde mare în sufletul omului și-l închide viața în marginile Nimicului și ale non-sensului.

Din aceste considerații teologia aceasta a veșniciei crizei a omului în fața lui Dumnezeu e poate ceva necesar în situația spirituală actuală a omului apusean. Dar, pentru a putea contribui la salvarea omului contemporan, nu e de ajuns negativismul și pesimismul ucigător al acestei teologii, ci e nevoie de o depășire pozitivă a acesteia. Cum e posibilă această depășire, vom arăta în lucrarea amintită mai sus. I en a-Germania.

⁸ Comp. Gogarten, Illusionen.

⁹ În curând vom publica o lucrare mai amplă, cu titlul „Teologia dialectică și Biserica ortodoxă”.

¹⁰ Grație „teologiei crizei” și a filosofiei existențiale s'a născut în Apus o formidabilă mișcare antiidealism: o mișcare realistă creștină. Dăm aici câteva lucrări în care se regăsește ideea antiidealism: W. Lütger, Die Religion des deutschen Idealismus und ihr Ende, 3. Bd.; Em. Hirsch, Die idealistische Philosophie und das Christentum, Gütersloh 1926; Forsthoef, Das Ende der humanistischen Illusion, Berlin 1928; K. Heim, Glaube und Denken, 1931; Dr. Nic. Balca, op. cit.